

Türk Tabipleri Birliği

_____ Turkish Medical Association _____

184/2017

02.02.2017

TABİP ODASI BAŐKANLIĐI'NA,

Konu :Ulusal Sağlık Sistemine veri gönderilerinin çoğaltılması isteği hakkında.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün 20.1.2017 tarihli yazısında Bakanlığın 2015/17 sayılı Genelgesine atıf yapılarak, sağlık verilerinin sisteme gönderilmesinde *hassasiyet gösterilmesi ve daha çok veri gönderilmesi* talep edilmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nın 7.7.2015 gün ve 2015/17 sayılı "Sağlık Bilgi Sistemleri Uygulamaları" konulu Genelgesi asıl olarak sağlık bilgi sistemlerini sağlık kuruluşlarına satacak ve sistemi işletecek olan taşeron firmaların uymaları gereken kuralları belirleyen kuralları içermektedir. Bu Genelge'nin iptali için Türk Tabipleri Birliği ve Türk Diőhekimleri Birliği tarafından iptal davası açılmıő ise de henüz bir karar verilmemiőtir.

Ancak sağlık verilerinin gönderilmesini tanımlayan esas genelge olan **2015/5 sayılı "e-Nabız Projesi" konulu Genelge'nin yürütmesi Danıőtay 15. Daire'nin 24.11.2015 tarih ve 2015/2900 E. sayılı kararıyla durdurulmuőtur.**

Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve İl Sağlık Müdürlükleri tarafından gönderilen yazıların doğrudan muhatabı sağlık kuruluşları değil biliőim firmaları olmakla birlikte aktarılacak veriler sağlık kuruluşlarının sır saklama yükümlülüğü kapsamındaki hasta verileridir. Dolayısıyla, **biliőim firmalarından 2015/17 sayılı Genelge'ye dayanılarak hastaların anonimleőtirilmemiőt verilerinin gönderilmesinin talep edilmesi mümkün değildir.**

Diğer yandan, bilindiği gibi uzunca bir süredir hasta bilgilerine erişebilmek, pek çok başka kurum ve kuruluşla birlikte, Sağlık Bakanlığı'nın da özellikle üzerinde durduğu bir konudur.

663 sayılı KHK'ya konulan ve kişisel verilerin toplanıp paylaőılmasında Sağlık Bakanlığı'na olağanüstü geniş yetki tanımlayan düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiőt, yeni bir kanunla KHK hükmü yenilenmiőt, o da iptal edilmiőt; bu arada çıkartılan genelgeler de yasal dayanakları olmadığı için Danıőtay tarafından önce yürütmesi durdurulmuőt, sonra da iptal edilmiőtir.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

GMK Bulvarı Őehit Daniő Tunalığil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | http://www.ttb.org.tr

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, pek çok sorun barındırmakla birlikte geçtiğimiz yıl yürürlüğe girmiştir. Kanun'a göre, "Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır." Ancak Kanun'daki bu genel hüküm getirilen geniş istisna ile neredeyse anlamsızlaştırılmıştır: "Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir."

6698 sayılı Kanun'la, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ve 663 sayılı KHK'ya da kişisel sağlık verilerinin işlenmesine olanak sağlayan kurallar getirilmiştir.

Diğer yandan, Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Şahısların Korunmasına Dair Sözleşme de, 6698 sayılı Kanun'la aynı dönemde kanunlaşarak yürürlüğe girmiştir. Temel haklara ilişkin olan ve artık iç hukuk kuralı olarak uygulanacak olan bu Sözleşme'de **sağlıkla ilgili kişisel veriler özellikli veri kategorileri arasında sayılarak otomatik işleme tabi tutulmaları yasaklanmıştır**. Bu yasağın istisnası, Devlet güvenliğinin korunması, kamu güvenliği, Devletin mali menfaatleri veya suçların önlenmesi ile ilgili şahsın korunması ve başkasının hak ve özgürlükleri için zorunlu bir önlem teşkil etmesi halleriyle sınırlı olarak yasayla düzenlenebilir. Anılan istisnalar arasında, 6698 sayılı Yasa'da belirtilen, sağlık hizmetlerinin finansmanının planlanması ve yönetimi gibi ölçütlerin bulunmadığı açıktır!

Bu arada, kişisel verilerin korunması ile ilgili kuralların arka arkaya yürürlüğe girmesine karşın bu kurallarda belirtilen kurum ve kurulların oluşumu ile bunların belirleyeceği güvenlik önlemlerinin ortaya konulmasıyla ilgili süreç halen de tamamlanabilmiş değildir.

Söz konusu süreç tamamlanmadan sağlık verilerinin güvenli biçimde toplandığının denetlenebilmesi mümkün olmamakla birlikte, Sağlık Bakanlığı 20.10.2016 tarihinde Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik'i yürürlüğe sokarak sağlık hizmetine erişmek isteyen herkesin kişisel verilerini merkezi elektronik bir sisteme aktarılmasının sağlanmasını hedeflemiştir.

Anayasamıza göre kişisel verilerin korunması hakkı bireylerin temel hakları arasındadır. Dolayısıyla bu hakkın sınırlandırılmasına ilişkin yapılacak bütün düzenlemelerin Anayasa'nın 13. maddesindeki "Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." şeklindeki kurala uygun olması zorunludur. Bir başka ifadeyle, kişisel verilerin toplanması, paylaşılması gibi her türlü işlemeye ilişkin kuralın yasa ile yapılması gerekli olduğu gibi söz konusu yasanın da *demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine* uygun olması gereklidir.

Bu çerçevede yapılan değerlendirme sonucunda, Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kişisel verilerin sınırsız ve ölçüsüz paylaşılmasına olanak sağlayan maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesinde dava açılmıştır.

Ayrıca, Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik'le ilgilinin rızası aranmadan toplanacak olan kişisel verilerle ilgili yapılan düzenlemelerin, toplanması istenen verilerle ilgili hiçbir sınır getirilmediği, ilgili Yasa gereği

oluşturulması gereken Veri Sorumlusu Sicilinin henüz oluşturulmadığı, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun toplanıp sağlık verilerinin toplanmasında alınması gereken güvenlik önlemlerini saptamadığı, Sağlık Bakanlığı'nın bu Yönetmeliği Kişisel Verileri Koruma Kurulundan görüş almadan çıkarttığı gibi sebeplerle hukuka aykırı olduğu vurgulanarak, Türk Tabipleri Birliği ile Türk Dişhekimleri Birliği tarafından, yürütmesinin durdurulması ve iptali için Danıştay'da dava açılmıştır.

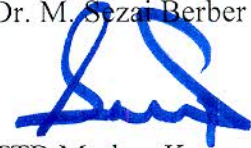
Bütün bu yargısal süreçlerde henüz karar verilmemiş olmakla birlikte hastanın sır niteliğindeki bilgilerinin paylaşılmasında, sağlık kuruluşları ve hekimlerin evrensel normlar ve etik kurallarla oluşmuş değerleri dikkate alarak tutum belirlemeleri gereklidir.

Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan zel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 27/8. maddesinde "Sağlık kuruluşları, istenecek tıbbi kayıtları, belirlenen formata uygun şekilde ve belirli aralıklarla Bakanlığa gönderir." denilmekte ise de; kişisel sağlık verilerinin paylaşılmasının belirli ve ölçülü olacak şekilde ve açık yasal düzenlemeyle mümkün olabileceği gözetildiğinde kuralda bahsedilen tıbbi kayıtlardan istatistiki verilerin anlaşılması gereklidir.

Sonuç olarak; yürütmesi durdurulan bir genelgeye dayanılarak veri toplanması hukuka aykırı olduğundan, hasta bilgilerinin, ancak kişisel verilerden arındırılarak, Sağlık Bakanlığı ile istatistiki veri niteliğinde paylaşılması mümkündür.

Bilgilerinize sunar, çalışmalarınız da başarılar dileriz.

Saygularımızla,
Dr. M. Sezar Berber

TTB Merkez Konseyi
Genel Sekreteri